

SLOVENSKÝ SKAUTING
V RIMAVSKEJ SOBOTE
1914–1994

1994

SLOVENSKÝ SKAUTING
V RIMAVSKEJ SOBOTE
1914–1994

1994

Vydané k 80 výročiu skautingu v Rimavskej Sobote

Sponzory:
Mesto Rimavská Sobota
MOKOV – Zoltán Molnár
Dr. Magda Valušová
Mura Szilveszter
Attila Molnár

Vydala okresná Rada skautov v Rimavskej Sobote v r. 1994.
Zostavil Dr. Ladislav Kálmán Rimavská Sobota
Tlačiareň: Liliom Aurum Dunajská Streda

Skautské hnutie vzniklo v Anglicku v roku 1907 a v tom istom čase aj v Amerike. Rýchlo sa rozšírilo v Európe aj u nás. Prvé oddieli vznikli na území dnešného Slovenska v roku 1913 v Komárne a Bratislave, v roku 1914 v Lučenci a v Rimavskej Sobote a neskôršie v ostatných mestách. Prvý slovenský oddiel vznikol v roku 1919 v Žiline, ale zanikol o rok.

Prvý rimavskosobotský skautský oddiel vznikol pri gymnáziu v roku 1914 s vyučovacím jazykom maďarským. Vzhľadom na prvú svetovú vojnu v roku 1914 sa jeho činnosť zamerala najmä na humanitnú pomoc ranených na železničnej stanici a vo vojenskej nemocnici, ktorá bola umiestnená v budove gymnázia.

Keď v roku 1918 vznikla I. Československá Republika tento oddiel nezanikol, ale existoval aj v rámci Československého Junáka ako II oddiel maď. RS pri gymnáziu.

Postupne sa organizovali aj ďalšie organizácie a to:

- v r. 1930 roveri z radov mladých obchodníkov, učňov a robotníkov.
- v r. 1935 pri maďarskej základnej škole vlčatá a včielky.
- v r. 1935 pri občianskej (strednej) maďarskej škole (na terajšej ulici Šrobára). Rozpadli sa 1938.

Slovenský Skauting

Antonín Bedřich Svojsík profesor gymnázia v Prahe zorganizoval ako prvý v r. 1912 český oddiel v Prahe. Potom založil Sväz Junákov Skautov v Československu, ktorý bol prijatý v r. 1920 do Medzinárodného Sväzu Skautov v Londýne.

Vzniknuté slovenské oddiely, spolu s národnostnými a cirkevnými oddielmi sa postupne prihlásili do Sväzu Skautov Junákov v Československu, ktorý po spojení s dievčenskými organizáciami sa premenil na Sväz skautov a skautiek v Československu.

V tejto organizácii mali slovenské, maďarské, poľské, nemecké a židovské organizácie svojho zástupcu.

Hnutie sa rýchlo rozšírilo a malo v roku 1933 tridsaťosemtisícpäťstosedemdesiattri členov, z toho slovenských 4000, českých 33000.

Antonin B. Svojsík až do svojej smrti /1938/ viedol toto hnutie.

Počet skautov v ČSR- 1934-35

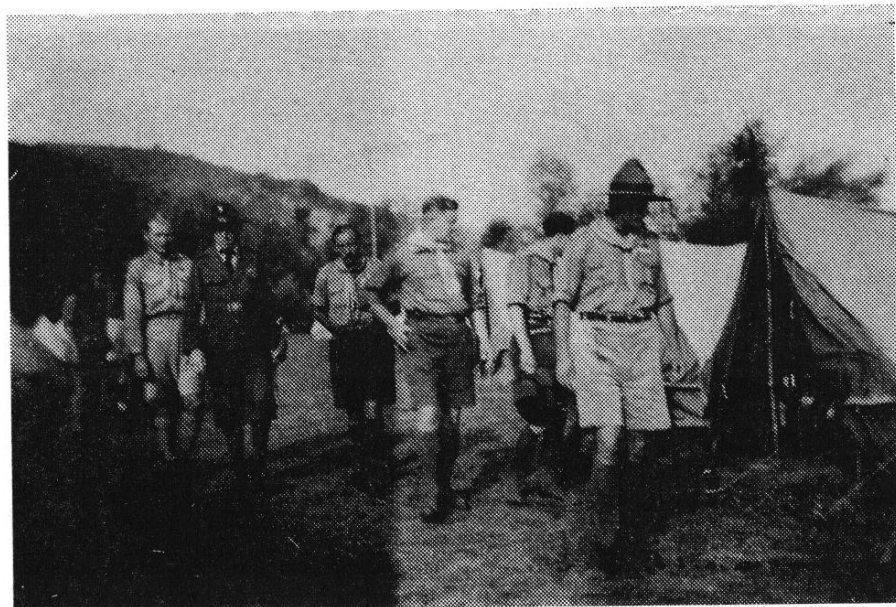
Priamo evidovaní — — — — —	23319
Katolíckí českí skauti — — — — —	1213
Katolíckí slovenskí skauti — — — — —	2178
Katolíckí nemeckí skauti — — — — —	1642
Katolíckí rusínskí skauti — — — — —	661
Ukrajinski emigranti — — — — —	29
Maďarskí skauti — — — — —	2333
Židovskí skauti — — — — —	525

Spolu 36906

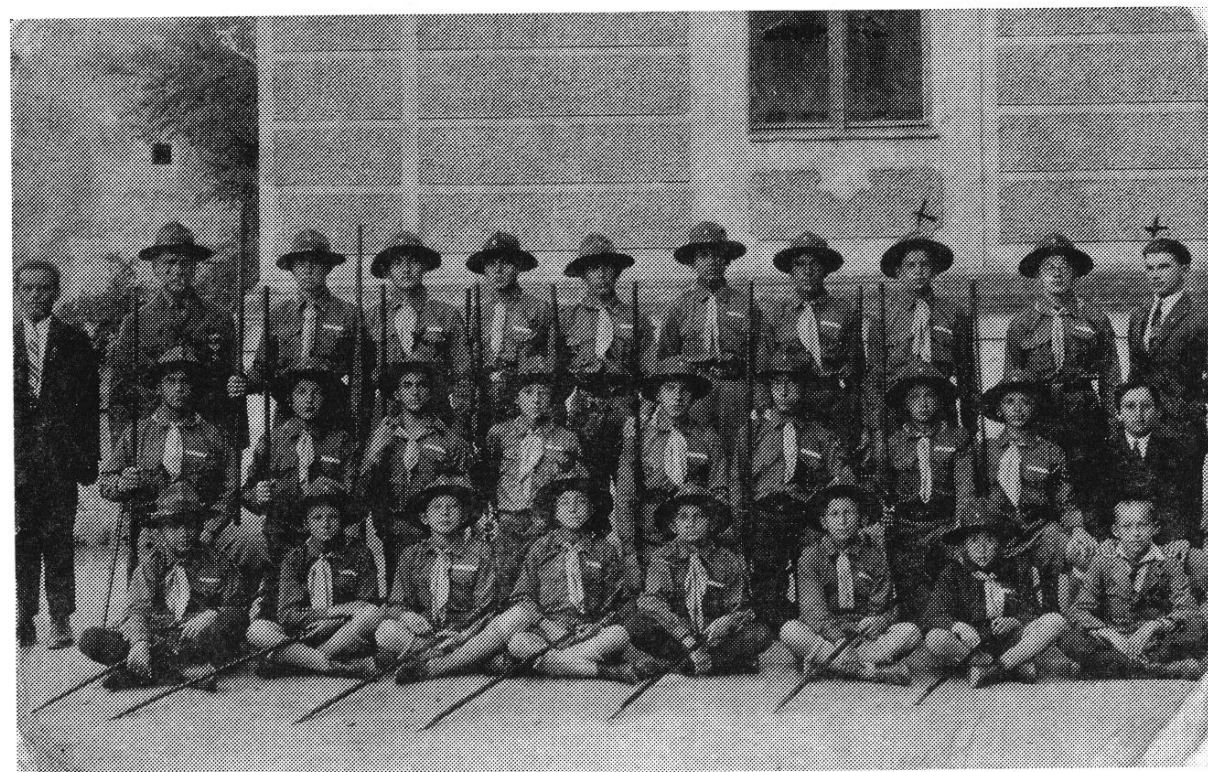
Vyšší činovníci — — — — —	148
Miestni sväzoví členovia — — — — —	6120
Vodcovia — — — — —	830
Vodcovia oddielov a ich zástupcovia — — — — —	3441
odborní inštruktori — — — — —	580

spolu s členmi celkom 47988

Každý oddiel bol vedený na Ústredí v Prahe a jednotlivé národnostné sväzy (aj slovenské) boli zastupované vo vedení jedným tajomníkom. Legitimácie boli v začiatku v češtine, pozdejšie v slovenčine. Národnosti mohli používať v oddieloch svoju reč , ale písomné hlásenia podávali česky neskôr slovensky. Výcvik činovníkov a radcov prebiehal v Lesnej

6. Prehliadka stanov

7. 1. slovenský zbor pri gymnáziu 1928.
Zborový vodca Dr. Vojtech Cvengroš zástupca brat Holeček

škole(1929 Čierna Voda vo Vysokých Tatrách a Topolčanoch v r. 1935) aj pre národnostné oddieli, spočiatku slovensky, potom cez tlmočníkov, neskôr vo svojom jazyku. Časopisy, príručky vychádzali v ich reči. Najväčšie podujatie bolo v r. 1931 v Prahe: Slovanské Jamboree, kde sa zúčastnili aj národnostné oddieli a pre všetky boli stanovené jednotné súťažiacie normy.

Výpisy z Výročných správ gymnázia od roku 1927:

1927: Zásluhou prof. Dr. Cvengroša a Václava Holečka bol utvorený oddiel skautov na slovenskom gymnáziu, ktorý mal 36 členov.

1928: Skauting pestovalo 30 žiakov pod vedením prof. Dr. Cvengroša./prof. Dr. Cvengroš bol oblastným vodcom pre Južné Slovensko/.

1930-31: Skauting pestovalo 28 žiakov pod vedením prof. Augustína Hlaváčka.

Tento oddiel sa potom rozpadol, ale ho 12 apríla 1934 založili znova. Zakladateľom a iniciátorom bol štábny kapitán Kohout, zástupcovia Zolo Čorbai, Ján Klincko a Zolo Krasník. Činovníci: Šaňo Faragó a Jozef Babík.

Pri slávnostnom zahájení boli prítomní :

Emil Hanes (vodca) župan
prof. Oldřich Janíček - vodca
Olga Čehová - profesorka

V roku 1937 sa oddiel rozpadol, niektorí prešli do Sokola, alebo do maďarského oddielu roverov.

Tábory:

- Bánovo- pod viaduktom - zást. vodcu Ján Klincko
- Rimavská Baňa - pri potoku

Výňatok z maďarskej knižky :„80 rokov skautingu v Rimavskej Sobote”

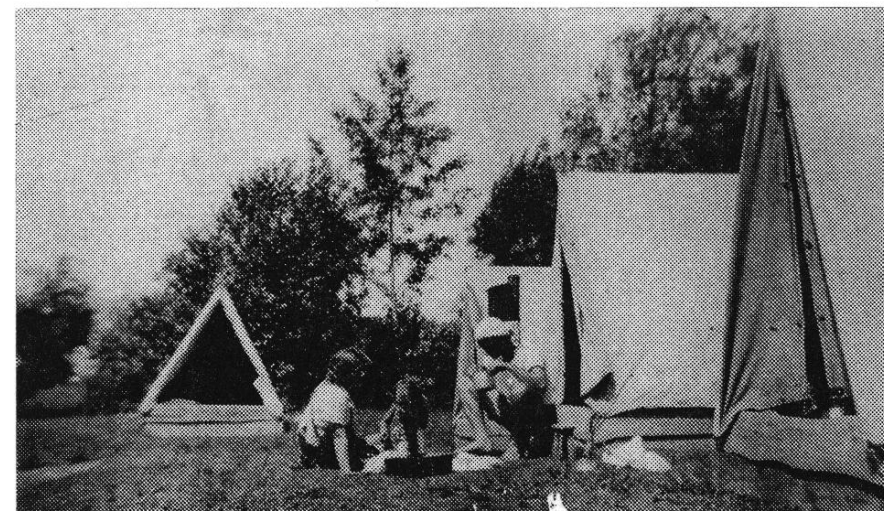
1914: prvý skautský oddiel v Rimavskej Sobote pri maďarskom reálnom gymnáziu.

Založili ho dvaja profesori: Zoltán Horváth a Július Szigeti-Benedek. Po vypuknutí I. svetovej vojny skauti pomáhali pri ošetrovaní raňených vojakov, ktorí boli dovezení vlakom do Rimavskej Soboty a boli umiestnení v budove terajšieho gymnázia. / 4000 vojakov v meste za jeden deň / Skauti mali stálu službu na železničnej stanici, kde podávali občerstvenie, pomáhali pri prekladaní vojakov na nosítka a písaly listy príbuzným.

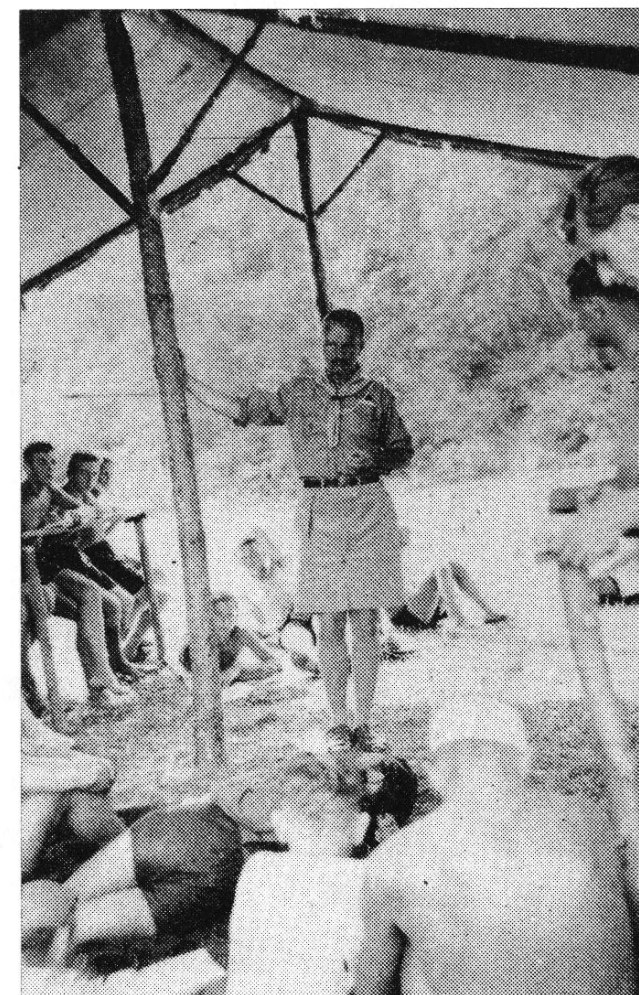
Po skončení vojny 1918 táto maďarská organizácia pracovala ďalej v novovzniknutom Československu pri reálnom gymnáziu v počte okolo 40 až 60, pod vedením prof. Alexandra Tótha, Báthoryho, Kubínyiho, Holéczyho, Cservenku, Šípoša, Šmída a Eugena Šándora.

V roku 1938 Rimavská Sobota pripadla k maďarsku, vtedy dostal oddiel klubovňu v jednej triede gymnázia kde začal fungovať krúžok leteckého modelárstva a rádiokrúžok.

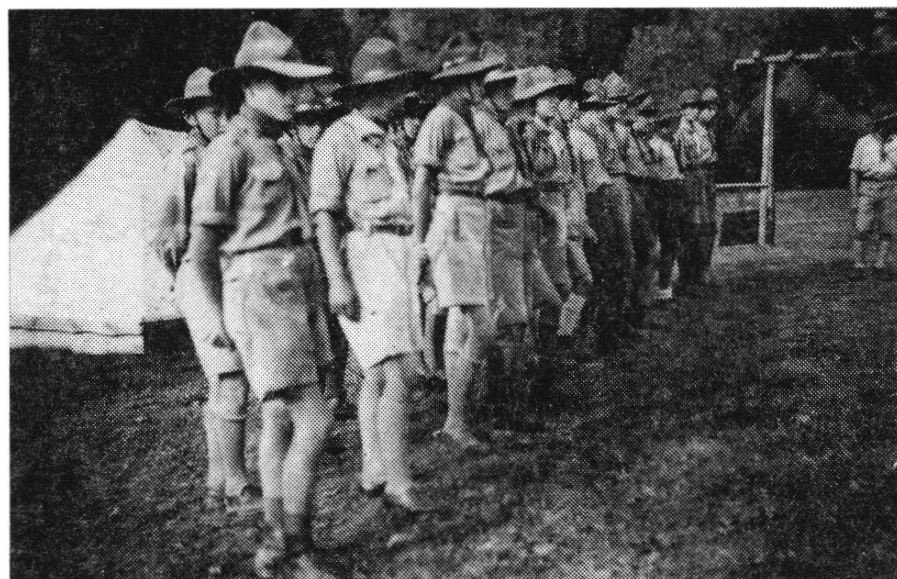
Tábory: Krásna Hôrka, Tepličnô, Ďumbier, Kežmarok, Banská Štiavnica-Beňuš, Bretka, Balaton. V posledných rokoch oddiel dosiahol najvyšší počet skautov 91.

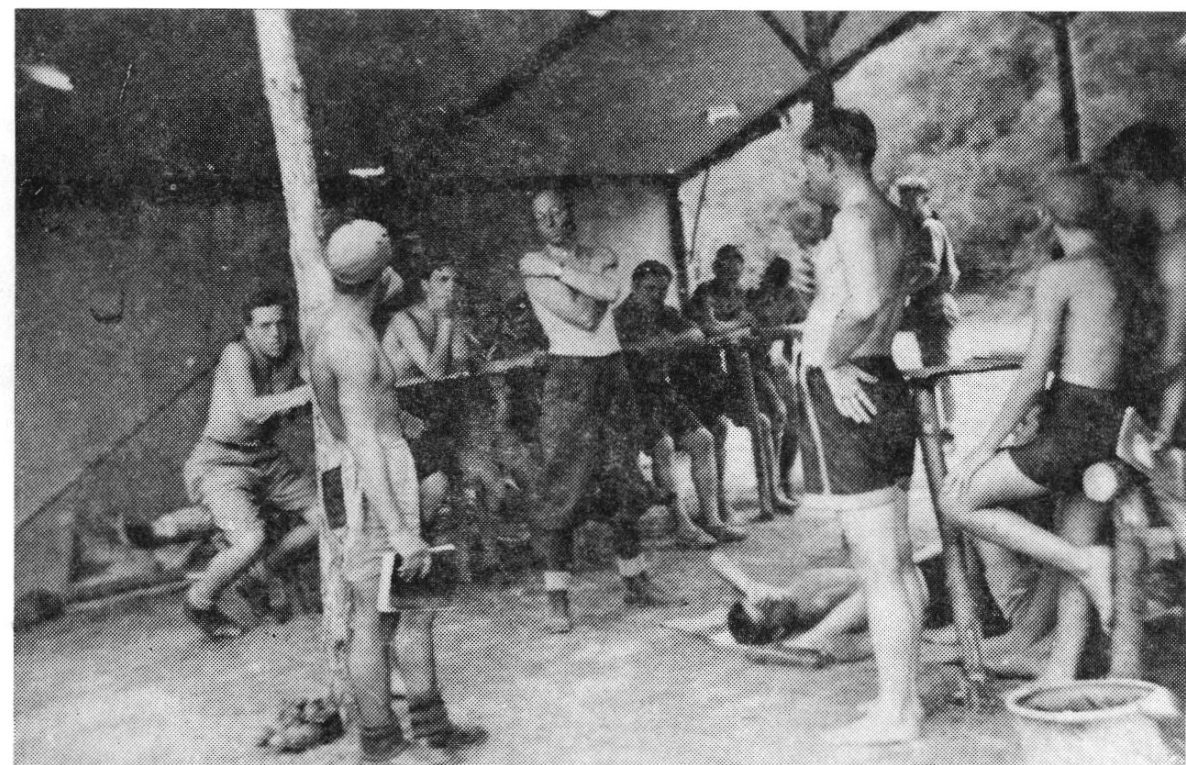
4. Stany s podsadou

5. Prednáška

2. Nástup

3. Prvá pomoc

Roverský mimoškolský maďarský zbor.

Vznikol v roku 1930 a bol zo všetkých najväčší s počtom členov 120-150. (10-15 družín)

Zakladatelia: Ing. Vojtech Tóth a Rudo Molnár, zborový vodca až do zaniknutia /1945/ bol Aladár Sinka. Oddieloví vodcovia: bratia Gaálovci, Jozef Vladár, Vadady, Bombík, Adler atď.

Členovia boli väčšinou dospelí ľudia a boli zamestnaní v obchodníctve ako učni, v tovariši, majitelia obchodov alebo pracovali v priemysle ako robotníci a remeselníci. Pre nich nebolo problémom vytesať totemy, vyhotoviť nábytok do klubovne, vyrábať tovar na predaj, alebo prevziať od mesta klzisko a prevádzkovať ho, kde hrala skautská dychovka. Týchto skauti predtým nepoznali noty ale behom pol roka im už nerobilo ťažkosť zahrať pochodové alebo smútočné melódie s ktorými vystupovali na rôznych podujatiach v meste alebo na dedinách. Nástroje získali zdarma z Chanavy, kde zanikol hasičský zbor. Z vďaka za tieto hudobné nástroje zhotovili skauti pre dedinzu sochu básnika Mihálya Tompu, ktorý pôsobil kedysi v Chanave ako ref. farár.

Taktiež vyrobili vlastnoručne 6 pramíc a vodácky oddiel ich použil na Rimave a na iných riekach okolia. Od mesta dostali starú budovu v mestskej záhrade, ktorá slúžila kedysi ako šatňa pre tenisový oddiel. Tento starý dom zmodernizovali a schádzali sa tam každý večer. Tábori mali v rôznych kútoch Slovenska a na Balatone a podnikli aj dlhé bicyklové túry do Sedmihradská. Zbor zanikol v roku 1945. Ostatné oddieli fungovali na základných školách a na mešťianke, taktiež na spomínanom gymnáziu a mali oddiely vlčat a včielok a na stredných školách boli i dievčenské oddiely.

Roky založenia 1934 a 1931. Tieto zanikli tiež v roku 1945.

Po druhej svetovej vojne 1948 skauting založil znova bývalý skaut Ladislav Kepka. Bol to mimoškolský oddiel, ktorý však zanikol následkom politických zmien.

Od roku 1990 je znova založený slovenský skautský oddiel pri gymnáziu na Daxnerovej ulici, ktorý funguje dodnes. Je zmiešaný a má 35 členov. Klubovňu má na Daxnerovej ulici.

1. IX. Slovenská Lesná škola Broďany 4–14. aug. 1935

